

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Светла Богданова Бонева**
Университет за национално и световно стопанство,
Катедра „Международни икономически отношения и бизнес“,
Факултет „Международна икономика и политика“,
Главен секретар на УНСС по научно-изследователските проекти,
Научна специалност 05.02.10 „Световно стопанство и международни
икономически отношения“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по докторска програма „Икономика и управление (Индустрия)“ в професионално направление 3.8 „Икономика“, МВБУ

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №23/01.02.2023 г. на Ректора на МВБУ проф. д-р Георги Апостолов.

Автор на дисертационния труд: **Андриан Георгиев Георгиев**

Тема на дисертационния труд: **ИЗГОТВЯНЕ НА МОДЕЛ НА УПРАВЛЕНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЗНАНИЯТА И УМЕНИЯТА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ**

1. Данни за докторанта и общо описание на предоставените материали.

Докторант АНДРИАН ГЕОРГИЕВ се е обучавал в самостоятелна форма на обучение по докторска програма „Икономика и управление (Индустрия)“ в професионално направление 3.8 „Икономика“ в МВБУ от 6.01.2021 г.

Предадените ми материали за изготвяне на становище по дисертационния труд включват следните документи: дисертационен труд, автореферат, списък с

публикации по дисертационния труд, справка за основните приноси в дисертационния труд, автобиография на докторанта, отзыв и пълен текст на публикациите по темата на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в: увод, изложение в три глави, заключение, списък с използвана литература и три приложения. Текстът на дисертационния труд е в обем от 173 страници, от които 17 страници приложения. Структуриран е в увод, три глави, заключение, 3 приложения, 38 таблици и 37 фигури. Библиографията обхваща 108 източника, от които 41 на кирилица, 67 на латиница.

2. Характеристика на дисертационния труд

Избраната тема е актуална, като нейното значение нараства в контекста на съвременното икономическо развитие и предизвикателствата пред съвременната национална икономика.

Първата глава на дисертационния труд „Анализ и оценка на законодателната и нормативна база в България, касаещи знанията и уменията на населението на България за оказване на първа помощ (ПП)“, представя терминологични уточнения и коректен преглед на нормативната уредба, разгледани са икономическите аспекти и финансирането на спешната помощ в България и е направен сравнителен анализ на добрите практики от водещите европейски страни.

Втората глава на дисертационния труд, озаглавена “Подход и методологически инструментариум за провеждане на емпирично проучване за подготовката и готовността на населението на България да окаже ПП в случай на инцидент или при остра форма на заболяване” представя критичен анализ на знанията и уменията за оказване на адекватна ПП в първите минути от инцидента и самооценка на населението в България, уместен подход за разработване на модел на управленска стратегия и предложен от автора инструментариум за провеждане на емпиричното изследване

Третата глава на дисертацията „Разработване и апробация на модел на стратегия за повишаване на знанията и уменията за оказване на ПП на конкретната целева група“ представя резултатите от експерименталното изследване, определящи модела за повишаване знанията и уменията на обществото по ПП, включва разработване на модел на управленска стратегия за повишаване готовността на населението за оказване на ПП, а също апробация и валидиране на системата за обучение по ПП и икономическа обосновка за необходимостта от модел на управленска стратегия и повишаване на знанията и уменията на населението на България за оказване на ПП.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати и приносите на дисертационния труд и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд има добре формулирани цел, обект и предмет, а поставените изследователски задачи ясно кореспондират с постигането на основната цел на разработката и доказването на изследователската теза.

Използваната литература в изследването е адекватно подбрана и обхваща множество теоретични и приложни научни изследвания на български и чуждестранни автори. В този смисъл следва да се подчертае добрата осведоменост на докторанта по проблематиката на дисертационния труд.

Дисертационният труд се отличава с овладяна от докторанта съвременна система от знания не само в областта на теорията, но и по отношение на регулаторните и правни измерения на темата. В резултат на работата по този труд са получени ценни и полезни в различни аспекти научни и приложни резултати. Проучването в този аспект допълва изследванията по тематиката в България. Съдържанието на работата загатва множество идеи за препоръки, които биха могли да се приложат при формулирането на различни политики.

Методологията на изследването напълно отговаря на неговите цели. Задачите, поставени в изследването, са изпълнени успешно.

В дисертационния труд се открояват следните постижения, имащи характер на **научни и научно-приложни приноси**, които изцяло приемам:

„1. На базата на анализ на нормативната уредба на България са идентифицирани, проучени и систематизирани дефицитите в българското законодателство относно дефинирането и приложението на термина „първа помощ“. В резултат на това в дисертационния труд е изведена дефиниция на понятието „първа помощ“ като специфична област от критично значение, което да се изучава и развива.

2. Извършен е задълбочен сравнителен анализ на добри практики в европейските страни относно подготовка на населението за оказване на първа помощ в случай на инцидент или при остра форма на заболяване, въз основа на който са предложени насоки за повишаване капацитета на българското общество при оказване на първа помощ.

3. В резултат от проведено национално-представително проучване са изведени емпирично сравнителни характеристики в поведението на българското общество, очертани са тенденции в поведението на изследвания обект и са предложени концептуални виждания за активности и обучения, които да повишат капацитета на обществото за реагиране при необходимост от първа помощ. Важен практико-приложен принос върху неизследван през последните три десетилетия социален проблем.

4. Предложен е модел за разработване на управленска стратегия за повишаване готовността и увереността на населението за оказване на първа помощ. Моделът е апробиран като постигната успеваемост надминава първоначално заложената цел от 85%. (принос с научно-приложен характер)“

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил три самостоятелни и една колективна публикация по темата на дисертационния труд. Трудовете представляват интересни публикации, които отразяват тематиката на изследването и в

количествено отношение удовлетворяват изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“:

1. Георгиев, Андриан. *Опитът на водещите европейски страни в подготовката на населението в случай на инцидент*. Сборник с доклади от международна конференция "Туризмът и глобалните кризи". Издателство "АЙ ЕНД БИ". 2021. с. 830-839

2. Георгиев, Андриан. *Европейски практики за намаляване на здравните и социални последици от внезапен сърдечен арест (ВСА)*. списание "Медицина и спорт". Издателство "УНИ - ММ" ЕООД. 2021. брой 3-4. с. 46-51

3. Georgiev, Andrian. Tsanova-Savova, Silvia. *Research, analysis, and assessment of the Bulgarian population's preparedness to provide first aid*. International Journal of Scientific Research and Management. IJSRM ISSN: 2321-3418. 2021. vol 9 No 11. pg. 463-470.

<https://ijsrm.in/index.php/ijsrm/article/view/3540>

4. Георгиев, Андриан. *Необходимостта от включването на практика по първа помощ във формалното и неформалното образование, с цел осигуряване сигурността и здравето на децата*. 2022. (под печат)

5. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания и автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 54 страници и отговаря на количествените, структурните и качествените изисквания към обема и съдържанието на авторефератите. Той дава точна и пълна представа за съдържанието, структурата и основните изводи на дисертационния труд. Справката с приносите отразява реално резултатите от дисертацията.

6. Критични бележки и препоръки

Нямам критични бележки по структурата, съдържанието, стилът и графичното оформление на разработката. Същите са на отлично ниво.

Най-съществената ми препоръка е този труд е да бъде публикуван на български и на английски език, за да могат повече читатели да се запознаят с него.

7. Заключение

Дисертационният труд на **АНДРИАН ГЕОРГИЕВ** на тема **„ИЗГОТВЯНЕ НА МОДЕЛ НА УПРАВЛЕНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЗНАНИЯТА И УМЕНИЯТА НА НАСЕЛЕНИЕТО НА БЪЛГАРИЯ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ“** е оригинално и актуално научно изследване, което отговаря на основните изисквания за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Авторът има добър език и стил, анализирал е значителен обем научна литература, обосновал е добре своите позиции, заключения и препоръки.

Всичко това ми дава основание да гласувам „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен “доктор” на АНДРИАН ГЕОРГИЕВ.

7. 03.2023 г./ Гр. София

Подпис: *С. Бонева*